C/2026/4085

24.7.2026

STANOVISKO KOMISIE

z 2. júna 2026

k nevyhnutnosti a primeranosti obnovenia kontroly hraníc Holandskom na jeho pozemných a vzdušných hraniciach v súlade s článkom 27a ods. 3 nariadenia (EÚ) 2016/399 (Kódex schengenských hraníc)

(Iba holandské znenie je autentické)

(C/2026/4085)

(1) V súlade s článkom 3 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii ponúka Únia svojim občanom priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb, spolu s príslušnými opatreniami týkajúcimi sa kontroly na vonkajších hraniciach, azylu, prisťahovalectva a predchádzania trestnej činnosti a boja s ňou.

(2) Podľa článku 25 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (kodifikované znenie) ([1]) môže členský štát v prípade, že čelí závažnému ohrozeniu verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti, výnimočne a na dočasnom základe obnoviť kontrolu hraníc na celej dĺžke alebo na určitých úsekoch svojich vnútorných hraníc. Malo by to predstavovať len krajnú možnosť, pričom rozsah a trvanie dočasného obnovenia kontroly hraníc by nemali prekročiť mieru, ktorá je nevyhnutne potrebná na to, aby bolo možné reagovať na zistené závažné ohrozenie.

(3) V článku 25a ods. 4 Kódexu schengenských hraníc sa bližšie uvádza, že ak má členský štát v úmysle obnoviť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach s cieľom reagovať na predvídateľné závažné ohrozenie, je povinný oznámiť Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a ostatným členským štátom plánované obnovenie takejto kontroly najneskôr štyri týždne pred plánovaným obnovením kontroly hraníc alebo čo najskôr, ak sú mu okolnosti, ktoré si vyžadujú obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, známe menej ako štyri týždne pred plánovaným obnovením takejto kontroly.

(4) Podľa článku 27a ods. 3 Kódexu schengenských hraníc sa od Komisie vyžaduje, aby po prijatí oznámení predložených v súvislosti s predĺžením kontroly hraníc na vnútorných hraniciach podľa článku 25a ods. 4, ktoré na základe tých istých skutočností vedie k pokračovaniu kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v celkovom trvaní 12 mesiacov, vydala stanovisko k nevyhnutnosti a primeranosti takejto kontroly hraníc.

(5) Rámec upravujúci obnovenie a predĺženie kontroly na vnútorných hraniciach bol podstatne zrevidovaný nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1717 ([2]), ktoré nadobudlo účinnosť 10. júla 2024. Začiatok všetkých období uvedených v hlave III kapitole II Kódexu schengenských hraníc sa preto počíta od uvedeného dátumu.

(6) Holandské orgány listom z 11. novembra 2024 oznámili obnovenie kontroly hraníc na základe článku 25a Kódexu schengenských hraníc na vnútorných pozemných a vzdušných hraniciach na obdobie šiestich mesiacov, a to od 9. decembra 2024 do 8. júna 2025.

(7) Listom z 25. apríla 2025 holandské orgány oznámili predĺženie tohto obnovenia na ďalšie obdobie šiestich mesiacov, a to od 9. júna 2025 do 8. decembra 2025.

([1]) Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1717 z 13. júna 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/399, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Ú. v. EÚ L, 2024/1717, 20.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(8) Listom z 10. novembra 2025 holandské orgány oznámili druhé predĺženie obnovenia kontroly vnútorných hraníc na ďalšie obdobie šiestich mesiacov, a to od 9. decembra 2025 do 8. júna 2026. Listom z 8. mája 2026 holandské orgány oznámili tretie predĺženie obnovenia kontroly vnútorných hraníc na ďalšie obdobie troch mesiacov a 22 dní, a to od 9. júna 2026 do 30. septembra 2026.

(9) Holandsko 16. januára 2026 v súlade s článkom 33 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc predložilo správu o obnovení kontroly vnútorných hraníc na obdobie od 9. decembra 2024 do 8. decembra 2025.

(10) Holandsko bolo zapojené do štruktúrovaného dialógu s Komisiou o obnovení kontroly vnútorných hraníc. Po prijatí oznámení Holandska o predĺžení kontrol pokračoval tento štruktúrovaný dialóg v rámci konzultačného procesu stanoveného v článku 27a ods. 4 Kódexu schengenských hraníc.

(11) Súčasný stav na vnútorných hraniciach bol zmapovaný v správe o stave Schengenu z 23. apríla 2025 ([3]) a pravidelne sa o ňom diskutuje na zasadnutiach Schengenskej rady.

(12) Po prijatí oznámení predložených v súvislosti s predĺžením kontroly hraníc na vnútornej hranici podľa článku 25a ods. 4 Kódexu schengenských hraníc, ktoré vedie k pokračovaniu kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v celkovom trvaní viac ako 12 mesiacov, je Komisia povinná vydať stanovisko k nevyhnutnosti a primeranosti takejto kontroly hraníc, ako je stanovené v článku 27a ods. 3 Kódexu schengenských hraníc. Táto povinnosť vznikla 25. apríla 2025 po doručení oznámenia o predĺžení kontroly hraníc na všetkých vnútorných pozemných hraniciach.

(13) V nadväznosti na posúdenie všetkých uvedených oznámení a správy, ktoré boli doplnené o informácie poskytnuté Holandskom v rámci konzultačného procesu a o iné verejne dostupné úradné dokumenty, Komisia prijíma toto stanovisko.

POSÚDENIE OZNÁMENÍ A SPRÁVY

I. FORMÁLNE POŽIADAVKY

(14) V súvislosti s oznámeniami vyplýva z Kódexu schengenských hraníc členským štátom viacero formálnych povinností.

(15) Všetky oznámenia o obnovení kontroly vnútorných hraníc, ako aj o jej predĺženiach boli oznámené v súlade s lehotami stanovenými v článku 25a ods. 4 Kódexu schengenských hraníc, t. j. najneskôr štyri týždne pred nadobudnutím účinnosti predĺženia kontroly vnútorných hraníc.

(16) Oznámenia o obnovení a predĺženiach kontroly vnútorných hraníc boli vypracované na základe vzoru, ktorý bol na tento účel stanovený vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2025/315 ([4]).

(17) Holandsko vo svojom oznámení neuviedlo názvy schválených hraničných priechodov, ako sa vyžaduje v článku 27 ods. 1 písm. c) Kódexu schengenských hraníc.

([3]) COM(2025) 185 final.

([4]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/315 zo 14. februára 2025, ktorým sa stanovuje vzor oznámenia o dočasnom obnovení alebo predĺžení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach (Ú. v. EÚ L 2025/315, 17.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

(18) V článku 27 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc sa od členských štátov vyžaduje, aby v situáciách, keď sa kontrola hraníc vykonáva už šesť mesiacov, poskytli v každom ďalšom oznámení posúdenie rizika, v ktorom uvedú rozsah a očakávaný vývoj závažného ohrozenia. Komisia konštatuje, že posúdenie rizika závažného ohrozenia v čase oznámenia o predĺžení nebolo v oznámeniach o predĺžení aktualizované. Zdôrazňuje význam vykonania takéhoto posúdenia rizika s prihliadnutím na trendy vývoja závažného ohrozenia v predchádzajúcom období obnovenia kontroly vnútorných hraníc a s použitím analýz rizík vypracovaných na vnútroštátnej úrovni a príslušnými agentúrami Únie.

(19) Správa o obnovení a predĺžení kontroly vnútorných hraníc na základe článku 33 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc, ktorú malo Holandsko predložiť 8. decembra 2025 (po uplynutí 12 mesiacov), bola predložená 26. januára 2026.

(20) Správa o obnovení a predĺžení kontroly vnútorných hraníc má jednotný formát stanovený vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2025/308 ([5]).

II. NEVYHNUTNOSŤ A PRIMERANOSŤ

Postoj holandských orgánov

(21) Holandské orgány sa vo všetkých svojich oznámeniach odvolávajú na existenciu závažného ohrozenia verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti, ktoré vyplýva z pretrvávajúceho vysokého a kumulatívneho tlaku na vnútroštátny azylový a migračný systém v dôsledku prílevu neoprávnených migrantov a žiadateľov o medzinárodnú ochranu, ako aj ukrajinských štátnych príslušníkov, ktorí majú nárok na dočasnú ochranu.

(22) Zámerom obnovenia kontroly vnútorných hraníc je obmedziť počet neoprávnených migrantov a žiadateľov o azyl s cieľom znížiť tlak na holandské verejné služby, najmä na azylovú prijímaciu kapacitu a nájomné bývanie, ako aj na zdravotnú starostlivosť, školstvo a programy integrácie.

(23) Holandské orgány poukazujú na:

— nízku úroveň odovzdaní podľa dublinského nariadenia v spojení s nemožnosťou vykonávať odovzdania podľa dublinského nariadenia do zodpovedných členských štátov,

— pretrvávajúce výzvy, ktoré predstavuje prevádzačstvo a zneužívanie migrácie ako zbrane,

— ohrozenie zdravia a bezpečnosti žiadateľov o azyl, ako aj zamestnancov pracujúcich v záchytných centrách v dôsledku ich preplnenosti,

— rastúci počet holandských obcí, ktoré uvádzajú, že už nemôžu ubytovať žiadnych ďalších žiadateľov o medzinárodnú ochranu ani žiadne ďalšie osoby s udelenou medzinárodnou ochranou,

— riziko pre verejný poriadok a bezpečnosť v dôsledku narušení a trestných činov páchaných žiadateľmi o azyl, ktorí často pochádzajú z krajín s nízkou mierou uznaných žiadostí o azyl,

— negatívny vplyv na verejnú podporu prijímania žiadateľov o medzinárodnú ochranu.

(24) Holandské orgány uvádzajú, že obnovenie kontroly vnútorných hraníc poskytuje holandskému orgánu pohraničnej stráže väčšiu flexibilitu pri vykonávaní hraničných kontrol, čo mu umožňuje vykonávať viac kontrol počas dlhšieho obdobia na tom istom mieste než podľa vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich predchádzajúce kontroly na účely presadzovania práva v pohraničných oblastiach (tzv. mobilné bezpečnostné monitorovanie), ktoré vykonávala Kráľovská vojenská polícia Holandska.

([5]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/308 zo 14. februára 2025, ktorým sa stanovuje jednotný formát správy o obnovení alebo predĺžení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v súlade s článkom 33 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 (Ú. v. EÚ L 2025/308, 17.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/308/oj).

(25) Holandské orgány tvrdia, že kontrola vnútorných hraníc má širší účel než predchádzajúce kontroly na účely presadzovania práva v pohraničných oblastiach, keďže prispieva k odhaľovaniu neoprávnenej migrácie, predchádzaniu takejto migrácii a k odhaľovaniu cezhraničnej trestnej činnosti vrátane prevádzačstva.

(26) Počas prvých dvanástich mesiacov obnovenia kontroly vnútorných hraníc holandský orgán pohraničnej stráže odoprel vstup približne 533 štátnym príslušníkom tretích krajín a zadržal 265 osôb v súvislosti s trestnou činnosťou, ako sú prevádzačstvo (39 osôb), obchodovanie s ľuďmi (jedna osoba), trestná činnosť súvisiaca s drogami, podvod v oblasti dokladov a dopravné priestupky.

(27) Pokiaľ ide o vzdušné hranice, kontrola sa obmedzuje na konkrétne lety, ktoré sú podľa analýzy rizík alebo spravodajských informácií spojené s rizikom neoprávnenej migrácie alebo cezhraničnej trestnej činnosti.

(28) Na vnútorných pozemných hraniciach sa kontrola obmedzuje na minimum a vykonáva sa nesystematicky, na základe posúdenia rizík a vo forme cielených náhodných kontrol.

Pripomienky Komisie

(29) Holandské orgány poskytli informácie o rôznych aspektoch zisteného závažného ohrozenia verejného poriadku a vnútornej bezpečnosti, ako aj argumenty, na základe ktorých odôvodňujú nevyhnutnosť a primeranosť obnovenej kontroly vnútorných hraníc. Komisii takisto poskytli informácie, ktoré boli zaslané holandskému parlamentu a ktoré sa týkali výsledkov obnovenia kontroly vnútorných hraníc.

(30) Komisia uznáva, že Holandsko čelí zložitej vnútroštátnej migračnej situácii, o čom svedčia údaje o celkových počtoch žiadostí o azyl vrátane žiadostí podaných po neoprávnenom vstupe osobami, ktoré boli predtým zaregistrované ako žiadatelia o azyl alebo ktorým sa udelila medzinárodná ochrana v inom členskom štáte, a ako to vyplýva aj z povolení na vstup udelených na účely zlúčenia rodiny. Na kapacitu Holandska poskytovať primerané prijímacie podmienky pre žiadateľov o medzinárodnú ochranu malo vplyv aj to, že bolo potrebné poskytnúť podporu osobám, ktorým bola udelená dočasná ochrana v nadväznosti na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine.

(31) Komisia poznamenáva, že neoprávnené pohyby štátnych príslušníkov tretích krajín môžu predstavovať dôvod na obnovenie kontroly vnútorných hraníc, ak tieto neoprávnené pohyby predstavujú závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti. V tejto súvislosti sa v článku 25 ods. 1 písm. c) Kódexu schengenských hraníc konkrétne odkazuje na situáciu, v ktorej náhle rozsiahle neoprávnené pohyby štátnych príslušníkov tretích krajín medzi členskými štátmi predstavujú značný tlak na celkové zdroje a kapacity dobre pripravených príslušných orgánov a ktorá by mohla ohroziť celkové fungovanie priestoru bez kontroly vnútorných hraníc.

(32) Komisia zdôrazňuje, že obnovením kontroly vnútorných hraníc sa nemenia povinnosti, ktoré Holandsku vyplývajú z uplatniteľných pravidiel práva EÚ v oblasti azylu a návratu. Obnovenie kontroly vnútorných hraníc môže prispieť k odhaleniu neoprávneného prekračovania hraníc na územie členského štátu, uľahčiť rýchlu readmisiu na vnútorných hraniciach a zabezpečiť okamžité odhalenie neoprávnených pohybov žiadateľov o medzinárodnú ochranu, čo umožní správne uplatňovanie pravidiel dublinského nariadenia ([6]), pokiaľ ide o rozdelenie zodpovednosti za posúdenie žiadosti o azyl. Oznámenia však obsahujú len obmedzené informácie o počte zadržaní a readmisií na rôznych úsekoch vnútornej hranice, ktoré by odôvodňovali obnovenie a predĺženia kontroly vnútorných hraníc.

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 31).

(33) Komisia konštatuje, že z najnovších údajov vyplýva, že situácia v oblasti migrácie sa v Únii výrazne zlepšila tak na európskej, ako aj na vnútroštátnej úrovni. Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž zaznamenala v roku 2024 prudký pokles počtu prípadov neoprávneného prekročenia hranice. Počet prípadov neoprávneného prekročenia vonkajších hraníc EÚ sa v roku 2025 znížil o štvrtinu v porovnaní s rokom 2024 (180 429 v roku 2025 v porovnaní s 240 199 v roku 2024). Podľa verejne dostupných údajov od holandskej vlády sa počet prvých žiadostí o azyl v roku 2024 znížil o 16 %, pričom v roku 2025 bol zaznamenaný ďalší stabilný pokles, ktorý by mal pokračovať aj v roku 2026. Uvedený pokles je súčasťou širšieho vývoja, ku ktorému dochádza v dôsledku zvýšeného kolektívneho úsilia o ochranu vonkajších hraníc EÚ a nemožno ho pripísať len tomu, že Holandsko obnovilo kontrolu vnútorných hraníc.

(34) Komisia konštatuje, že holandský dvor audítorov, ako aj holandská Poradná rada pre migráciu a Rada pre verejnú správu dospeli k záveru, že kríza v oblasti prijímania v Holandsku je dôsledkom nedostatočného financovania a neschopnosti zachovávať štrukturálnu prijímaciu kapacitu ([7]).

(35) Komisia konštatuje, že holandský dvor audítorov dospel k záveru, že súčasným obnovením kontroly vnútorných hraníc sa neznižuje počet žiadostí o azyl a toto obnovenie má len malý vplyv na zaťaženie vnútroštátneho azylového systému. Hoci sa počet prípadov odopretia vstupu zvýšil v porovnaní s predchádzajúcimi kontrolami na účely presadzovania práva, menej ako 1 % žiadateľov o azyl je zachytených na hranici a počet prípadov zatknutia či vyhostenia sa výrazne nezvýšil a v niektorých prípadoch sa dokonca znížil ([8]).

(36) Komisia konštatuje, že v oznámeniach a v správe sa neuvádzajú konkrétne dôvody voľby územnej a časovej pôsobnosti rozhodnutia o obnovení kontroly vnútorných hraníc. Nie je v ňom vysvetlené ani to, prečo sa šesťmesačné, a nie kratšie obdobie, javí ako najvhodnejšie. Nerozlišuje sa v nich medzi migračným tlakom pozdĺž holandsko-belgickej hranice a migračným tlakom pozdĺž holandsko-nemeckej hranice.

(37) Komisia konštatuje, že hraničné kontroly sa vykonávajú ako náhodné kontroly na základe posúdenia rizík s cieľom obmedziť vplyv na cezhraničné cestovanie.

III. ALTERNATÍVNE OPATRENIA

Postoj holandských orgánov

(38) Holandské orgány navrhli niekoľko alternatívnych opatrení, ktoré uplatňujú v súvislosti so obnovením kontroly hraníc na vnútorných pozemných a vzdušných hraniciach.

(39) Pokiaľ ide o spoluprácu s Nemeckom, holandské orgány poukazujú na holandsko-nemeckú dohodu o cezhraničnej policajnej spolupráci (dohoda z Enschede), ktorá nadobudla platnosť 1. septembra 2006, ako aj na úzku spoluprácu medzi nemeckou políciou a holandskou políciou a orgánom pohraničnej stráže v pohraničných oblastiach v rámci spoločného pohraničného koordinačného centra a piatich cezhraničných policajných tímov.

(40) V súvislosti so spoluprácou s Belgickom poukazujú holandské orgány na aktualizovanú dohodu so štátmi Beneluxu o policajnej spolupráci, ktorá nadobudla platnosť 1. októbra 2023 a ktorá umožňuje lepšiu výmenu informácií a podporu spoločných policajných činností a činností v oblasti presadzovania práva v pohraničných oblastiach.

(41) Holandské orgány uvádzajú, že sú v kontakte so svojimi nemeckými aj belgickými partnermi s cieľom zlepšiť cezhraničnú spoluprácu na vnútorných hraniciach, a to aj v oblasti readmisie. Holandsko a Belgicko sa dohodli na protokole o spolupráci s cieľom zlepšiť readmisiu neoprávnených migrantov zadržaných na vnútorných hraniciach.

(42) Holandský orgán pohraničnej stráže využíva rôzne technologické riešenia, najmä systém automatického rozpoznávania evidenčných čísel vozidiel (ANPR).

([7]) Algemene Rekenkamer, Focus op opvangcapaciteit voor asielzoekers, správa z 18. januára 2023; Adviesraad Migratie en Raad voor Openbaar Bestuur, Asielopvang uit de crisis, správa zo 17. júna 2022.

([8]) Algemene Rekenkamer, Focus op grenscontroles, správa z 3. júna 2025.

(43) Holandské orgány uvádzajú, že vnútroštátnym právom sa obmedzuje využívanie kontrol na účely presadzovania práva v pohraničných oblastiach, a preto pracujú na zmene vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich tzv. mobilné bezpečnostné monitorovanie s cieľom zlepšiť a zvýšiť účinnosť kontrol na účely presadzovania práva, a to vrátane zmeny obmedzení týkajúcich sa počtu a trvania takýchto kontrol.

(44) Preskúmanie právneho rámca pre tzv. mobilné bezpečnostné monitorovanie zároveň predstavuje krok smerom k uplatňovaniu článku 23a Kódexu schengenských hraníc, čo by umožnilo rýchly návrat neoprávnených migrantov zadržaných na vnútroštátnej hranici.

Pripomienky Komisie

(45) Pred obnovením kontroly vnútorných hraníc sa Holandsko vždy spoliehalo na policajné kontroly v pohraničných oblastiach, a to aj v čase vrcholenia migračnej a azylovej krízy v roku 2015 a počas pandémie COVID-19.

(46) Holandský dvor audítorov dospel k záveru, že hoci je obnovenie kontroly vnútorných hraníc v porovnaní s predchádzajúci režimom tzv. mobilného bezpečnostného monitorovania účinnejšie v boji proti neoprávnenej migrácii, nie je účinnejšie v boji proti cezhraničnej trestnej činnosti ([9]).

(47) Holandské orgány sa snažia o zmenu vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich tzv. mobilné bezpečnostné monitorovanie s cieľom zlepšiť a zvýšiť účinnosť kontrol na účely presadzovania práva, a to vrátane zmeny obmedzení týkajúcich sa počtu a trvania týchto kontrol.

(48) Komisia berie na vedomie existenciu dohôd o readmisii medzi Holandskom a jeho susednými členskými štátmi. Konštatuje, že Holandsko koná v súlade s príslušnými pravidlami práva EÚ a v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, pokiaľ ide o uplatňovanie Kódexu schengenských hraníc a smernice o návrate ([10]) na vnútorných hraniciach, na ktorých je obnovená kontrola.

(49) Komisia konštatuje, že holandské orgány neposkytli dostatočné informácie, ktoré by vysvetľovali, prečo uplatňovanie kontrol na účely presadzovania práva v pohraničných oblastiach nemôže byť alternatívou k obnoveniu kontroly vnútorných hraníc, a to najmä vzhľadom na predchádzajúce skúsenosti s režimom tzv. mobilného bezpečnostného monitorovania.

IV. ZMIERŇUJÚCE OPATRENIA

Postoj holandských orgánov

(50) Holandské orgány tvrdia, že prijali opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby bol vplyv obnovenia kontroly vnútorných hraníc obmedzený na minimum.

(51) Orgán pohraničnej stráže v čo najväčšej miere predchádza narušeniu dopravy tým, že vykonáva kontrolu vo forme náhodných kontrol založených na posúdení rizík.

(52) Holandské orgány sú naďalej v úzkom kontakte s miestnymi orgánmi na oboch stranách hranice. Od nadobudnutia účinnosti obnovenia kontroly vnútorných hraníc monitorujú dopravné toky a cezhraničné regióny prostredníctvom kontaktov s miestnymi orgánmi, ostatnými ministerstvami a susednými krajinami. Neuviedli žiadny významný negatívny vplyv.

([9]) Algemene Rekenkamer, Focus op grenscontroles, správa z 3. júna 2025.

([10]) Rozsudok Súdneho dvora z 21. septembra 2023, Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE) a i./Ministre de l'Intérieur, vec C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689.

(53) Niektoré cezhraničné regióny uviedli, že obnovenie kontroly vnútorných hraníc môže predstavovať psychologickú prekážku, ktorá môže negatívne ovplyvniť iniciatívy v oblasti cezhraničnej spolupráce, ako aj cezhraničný trh práce a medzinárodnú súdržnosť.

Pripomienky Komisie

(54) Oznámenia predložené holandskými orgánmi preukazujú ich záväzok zabezpečiť, aby vplyv kontroly vnútorných hraníc zostal obmedzený, ako sa vyžaduje v článku 26 ods. 3 Kódexu schengenských hraníc.

(55) Hraničná kontrola sa vykonáva cieleným spôsobom a na základe posúdenia rizík s cieľom obmedziť vplyv na cezhraničné cestovanie.

(56) Uvádzaný vplyv obnovenia kontroly vnútorných hraníc Holandskom bol obmedzený, čo zmiernilo obavy, ktoré v čase obnovenia kontroly vyjadrili miestne orgány. Zároveň sa objavili správy o značnom preťažení dopravy na holandsko-nemeckej hranici, čo však možno pripísať postupnému sprísňovaniu kontroly vnútorných hraníc Nemeckom.

(57) Holandsko oznámilo svoje cezhraničné regióny v súlade s článkom 42b Kódexu schengenských hraníc.

(58) Na rozdiel od toho, čo sa uvádza v správe, v oznámeniach Holandska nie sú identifikované príslušné cezhraničné regióny, ktoré sú dotknuté obnovením kontroly vnútorných hraníc, ani sa v nich neuvádzajú opatrenia, ktoré boli prijaté v spolupráci s nemeckými orgánmi s cieľom riešiť narušenie dopravných tokov na nemecko-holandskej hranici. Chýbajú informácie o opatreniach prispôsobených konkrétnym pohraničným regiónom alebo kategóriám osôb cestujúcich z nevyhnutných dôvodov s cieľom zabezpečiť plynulosť cezhraničného cestovania.

V. ODPORÚČANIA

(59) Dobre fungujúci schengenský priestor sa opiera o úplné a účinné vykonávanie *acquis* v oblasti migrácie a azylu. Začiatok uplatňovania Paktu o migrácii a azyle 23. júna 2026 bude kľúčovým impulzom na vyriešenie obáv súvisiacich s neoprávneným pohybom štátnych príslušníkov tretích krajín, resp. migračných a bezpečnostných obáv súvisiacich s neoprávnenou migráciou, t. j. obáv, ktoré Holandsko uviedlo na odôvodnenie obnovenia kontroly vnútorných hraníc.

(60) Komisia poukazuje na to, že podľa nariadenia o preverovaní ([11]), ktoré je súčasťou Paktu o migrácii a azyle, je bezpečnostná kontrola na základe všetkých príslušných databáz súčasťou preverovania tak na vonkajších hraniciach, ako aj v rámci územia.

(61) Holandské orgány by mali v plnej miere využívať dostupné alternatívne opatrenia stanovené v odporúčaní Komisie (EÚ) 2024/268 ([12]), ako aj možnosti vyplývajúce z Kódexu schengenských hraníc. Týmito opatreniami by sa mali posilniť a doplniť existujúce opatrenia. Predstavujú efektívnejšie a účinnejšie prostriedky na zabezpečenie vysokej úrovne bezpečnosti a kontroly migrácie bez potreby obnoviť kontrolu vnútorných hraníc.

([11]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1356 zo 14. mája 2024, ktorým sa zavádza preverovanie štátnych príslušníkov tretích krajín na vonkajších hraniciach a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 767/2008, (EÚ) 2017/2226, (EÚ) 2018/1240 a (EÚ) 2019/817 (Ú. v. EÚ L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

([12]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2024/268 z 23. novembra 2023 o spolupráci medzi členskými štátmi v súvislosti so závažnými hrozbami pre vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok v priestore bez kontroly vnútorných hraníc (Ú. v. EÚ L, 2024/268, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).

(62) Komisia tvrdí, že spôsob, akým sa hraničné kontroly vykonávajú, konkrétne vo forme náhodných kontrol na základe posúdenia rizík, je naďalej možný podľa článku 23 Kódexu schengenských hraníc, a to bez toho, aby bolo potrebné pristúpiť k oficiálnemu obnoveniu kontroly vnútorných hraníc alebo ohroziť bezpečnosť, za predpokladu, že tieto kontroly nemajú účinok rovnocenný s hraničnými kontrolami, na čo sa vyžaduje, aby ich frekvencia, intenzita a trvanie zostali obmedzené ([13]).

(63) Komisia pripomína, že ak by sa Holandsko vrátilo k prechádzajúcej praxi vykonávania kontrol na účely presadzovania práva v pohraničných oblastiach, článok 25 Kódexu schengenských hraníc bude holandským orgánom vždy umožňovať okamžite obnoviť kontrolu vnútorných hraníc v prípade potreby riešiť závažné ohrozenie verejného poriadku a národnej bezpečnosti, ktoré neočakávane vznikne v dôsledku nepredvídateľných udalostí.

(64) Komisia vyzýva Holandsko, aby ďalej rozvíjalo spoluprácu a výmenu informácií so svojimi susedmi, a tým zlepšilo operačné opatrenia v rámci existujúcich dvojstranných readmisných dohôd alebo dojednaní a/alebo uzavretia praktických dojednaní o uplatňovaní postupu odovzdávania podľa článku 23a Kódexu schengenských hraníc, ako aj aby posilnilo spoluprácu na základe svojich dvojstranných dohôd o policajnej spolupráci.

(65) Holandsko by malo riešiť všetky právne alebo operačné prekážky, ktoré bránia zvýšeniu účinnosti a rozšíreniu rozsahu alternatívnych opatrení, ako sú napríklad obmedzenia vyplývajúce z vnútroštátnych právnych predpisov, a to v súlade s článkom 23 Kódexu schengenských hraníc.

(66) Napokon, vzhľadom na rozsah a povahu alternatívnych opatrení, ktoré zaviedli holandské orgány, by sa Holandsko malo usilovať o postupné zrušenie hraničnej kontroly na vnútorných pozemných a vzdušných hraniciach. V záujme dosiahnutia tohto cieľa zostane Komisia v úzkom kontakte so všetkými dotknutými členskými štátmi.

V Bruseli 2. júna 2026

Za Komisiu
Magnus BRUNNER
člen Komisie

([13]) Rozsudok Súdneho dvora z 21. júna 2017, trestné konanie proti A, vec C-9/16 (Ú. v. EÚ C 277, 21.8.2017, s. 10).